

Cynhyrchwyr Cig Oen ac Eidion Cymru Cyf - Cynllun Gwarant Fferm Da Da Byw Cymru (FAWL), 2022 Safonau FAWL Fe fydd y safonau newydd yn dod i rym ar y 1af o Fai ac yn cael ei asesu arno o'r 1af o Orffennaf 2022

Cyf	Safonol	Diwygiad	Esboniad
	Cyffredinol	Mae pob cyfeiriad at ddeddfwriaeth yr UE yn y safonau wedi'u dileu	Nid yw'r DU bellach yn rhan o'r UE
1g	Statws Sicrwydd	Ychwanegiad – “Os yw da byw yn teithio drwy ganolfan gasglu, rhaid rhoi sicrwydd i'r ganolfan gasglu.”	Er mwyn cynnal cywirdeb y gadwyn gyflenwi cig gyfan
3g	Porthiant stoc	Ychwanegiad – “Rhaid i [bwyd anifeiliaid] fod yn hawdd eu hadnabod gyda gwahanol borthiant wedi'i storio ar wahân i'w gilydd er mwyn lleihau'r risg o groeshalogi. Mae'n arbennig o bwysig bod unrhyw borthiant meddyginiaethol yn cael ei gadw ar wahân a'i labelu'n glir.”	Er mwyn lleihau'r risg o gamgymeriadau wrth fwydo
4b	Defnyddio paent a chadwolyn	Wedi'i ddileu	Ni chodwyd unrhyw gydymffurfiaeth yn erbyn y safon ers blynnyddoedd lawer
7b	Cyflwr y da byw	“Rhaid i dda byw fod yn: • yn iach ac wedi'i amddiffyn rhag poen, ofn, afiechyd ac anaf. • Wedi'i fwydo a'i ddyfrio'n dda, yn rhydd o newyn a syched gyda diet sy'n cynnal iechyd ac egni. • dangos cyflwr corff priodol. • cyfforddus a diogel rhag tywydd eithafol. • cynnwys yn eu hamgylchedd ac yn rhydd o anghysur • yn gallu ymddwyn mewn modd naturiol”	Wedi'i gynnwys i danlinellu pwysigrwydd iechyd a lles anifeiliaid i'r cynllun
7c	Cymhwysedd stocmyn	Rhaid i holl bersonél y fferm sydd â chyfrifoldeb am dda byw ac am weithrediadau ffermio (gan gynnwys unrhyw gontractwr a gyflogir) fod yn gymwys	Ychwanegodd yr ymadrodd mewn cromfachau “(gan gynnwys unrhyw gontractwr a gyflogir)” i nodi bod angen i'r holl bersonél sy'n delio â stoc a gweithrediadau ffermio yn gyffredinol fod yn gymwys yn yr hyn y maent yn ei wneud.
7g	Nwyddau trydan	Ailgyflwyno - “Gwaherddir defnyddio nodau trydan.”	Safon wedi'i hailgyflwyno yn dilyn pryderon a godwyd gan gynlluniau sicrwydd eraill mewn manau eraill
8c	Adolygiad blynyddol o iechyd a lles da byw	Rhaid cynnal adolygiad blynyddol o iechyd a lles da byw gyda milfeddyg y fferm. Bydd disgwyl i'r milfeddyg adolygu: Wedi'i ychwanegu mewn print trwm ym mhwynt 3: (3) y defnydd o wrthfotigau, gan gynnwys y Gwrthfotigau Blaenoriaeth Uchaf o Bwysigrwydd Critigol (HP-CIAs)(os o gwbl), amcangyfrif y defnydd cyfartalog fel mg/kg (yn unol â pharamedrau safonol y diwydiant) gan ddefnyddio gwefan Cofnodion Fferm WLBP i gyfrifo a chofnodi'r canlyniad .	Dyma'r gwelliant pwysicaf i safonau presennol FAWL. Mae'r llywodraeth a defnyddwyr yn poeni am wrthwynebiad i wrthfotigau. Mae angen inni ddangos bod ffermwyr yn defnyddio'r meddyginiaethau hyn yn gyfrifol neu efallai na fyddwn yn gallu cael gafael ar rai ohonynt. Mae angen data arnom fel tystiolaeth i brofi defnydd cyfrifol. Gall milfeddygon, gan ddefnyddio ein gwefan, gyfrifo'r defnydd cyfartalog yn unol â normau cytûn y diwydiant a'r llywodraeth. Bydd hynny'n cryfhau llaw ffermio'n sylweddol yn ein dadl dros fynediad parhaus at rai meddyginiaethau pwysig iawn
9i	Cyflenwad dŵr	(a) Wedi'i ddileu yn y safon flaenorol “sydd y tu allan” ar ôl “Pob da byw”. Nawr yn darllen: Rhaid i bob da byw gael cyflenwad da o ddŵr ffres ar gael bob amser. (b) Ychwanegwyd hefyd: “Dylai fod gan gyflenwadau dŵr preifat (fel tyllau turio) gyflenwad arall ar gael rhag ofn y bydd argyfwng.”	(a) Egluro bod yn rhaid i bob stoc gael mynediad at ddŵr glân, nid dim ond y rhai sydd y tu allan (b) Sicrhau bod ffynonellau dŵr eraill ar gael pe bai ffynonellau preifat megis ffynhonnau'n sychu.
11e	Cofnod triniaeth	Gofynnir i aelodau ychwanegu ‘Rheswm dros driniaeth’ yn y Llyfr Cofnodion Meddyginiaeth wrth nodi'r defnydd o unrhyw feddyginiaeth berthnasol	Yn flaenorol, roedd hwn wedi bod yn argymhelliad mewn safon flaenorol
12d	Cyfleusterau geni	Newydd: “Rhaid cael cyfleusterau priodol i dda byw i roi genedigaeth dan do gyda chyfleusterau ar gael i wahanu mamogiaid/buchod oddi wrth weddill y grŵp os oes angen; gwelyau glân a sych yn cael eu darparu a'u hadnwyddu'n rheolaidd; goleuo i alluogi archwilio da byw yn agos; cyfleuster atal (e.e., mathru; gjât lloia) sydd ar gael i'w ddefnyddio pan fydd da byw yn rhoi genedigaeth, os oes angen.”	Er bod gan fersiynau blaenorol o'r safonau ddarpariaeth ar gyfer wyna neu loia yn yr awyr agored, ystyriwyd ei bod yn briodol cael safonau a oedd yn cyfeirio at eni dan do hefyd.
13g	Anifeiliaid anafus	Wedi ychwanegu: “Rhaid i dda byw allu cario eu pwysau ar y pedair coes a cherdded ar y cerbyd heb gymorth.”	Cydymffurfio â chodau ymarfer a deddfwriaeth

14a	Amgylchedd Fferm	Safon wedi'i hailddatgan: “Rhaid i amgylchedd y fferm, ei dŵr, ei phridd na'i aer beidio â chael ei amharu na'i lygru gan reolaeth y fferm na'i harferion ffermio.”.	Tanlinellu ymrwymiad y cynllun i weithio i leihau'r risg o lygredd amgylcheddol o arferion ffermio
14d	Rheoliad Llywodraeth Cymru	Datganiad o bolisi cyffredinol – “Rhaid i aelodau FAWL gydymffurfio ag unrhyw reoliad gan Lywodraeth Cymru sy'n berthnasol i reoli llygredd amaethyddol yng Nghymru, pan ddaw i rym cyfreithiol.”	Mae rheoleiddio amgylcheddol (yn ymwneud ag ansawdd dŵr, yn arbennig) yn esblygu yng Nghymru. Er bod ganddo bolisi cyffredinol o gydymffurfio â'r rheoliadau, mae cynllun FAWL wedi ymrwymo i weithio'n sympathetig gydag aelodau gan y gofynnir iddynt addasu i reolau newydd.
16a-c	Cyfleusterau storio	Mae safon flaenorol wedi'i rhannu'n dair, sef (a) Cyfleusterau storio cyffredinol (b) slyri, dŵr budr, elifiant silwair (c) Storio silwair	Am fwy o eglurder ac i danlinellu rôl storio digonol wrth leihau bygythiad llygredd.
16e	Pentyrrau maes dros dro	Ychwanegwyd at y gofyniad blaenorol: “Ni ddylai tail sy'n cael ei storio y tu allan mewn cae fod mewn cae sy'n agored i lifogydd, yn mynd yn ddwrlawn, neu'n agos at ddŵr wyneb, dyfrdwl draen tir, ffynnon neu ffynnon.” Ac yn ogystal, wedi'i ail-eirio o'r safon flaenorol: “Ni ddylai gael ei leoli mewn unrhyw safle unigol am fwy na 12 mis yn olynol na'i leoli yn yr un lle ag un cynharach a ddefnyddiwyd yn y ddwy flynedd ddiwethaf.”	Roedd cyfeiriad at lifogydd ac ati i fod i leihau'r bygythiad o lygredd. Mae'r gofyniad na ddylai tomenni dros dro gael eu lleoli yn yr un lle am fwy na 12 mis yn olynol yn fwy ymarferol nag awgrymu eu hail-leoli bob blwyddyn fel yn y safon flaenorol.
16f	Olew tanwydd	Wedi ychwanegu: “Rhaid storio olew tanwydd yn ddiogel mewn cyfleusterau cadarn sy'n lleihau'r risg o lygru'r amgylchedd.”	Tanlinellu pwysigrwydd storio digonol
17a	Defnyddio slyri, dŵr budr, elifion silwair	“Rhaid cymhwyso'r rhain ar dir yn unol â COGAP neu reoliadau i leihau'r risg o lygredd dŵr, arogleuon annerbyniol, cywasgu pridd neu ddfrod amgylcheddol arall.”	Gofyniad blaenorol ar wasgaru yn agos at ddŵr a nodir mewn safon arall - 17h
17b	Tail solet	Wedi'i ddileu o'r safon flaenorol “(mewn NVZ mae gofynion cyfreithiol eraill)”	Gan ragweld newidiadau rheoleiddio
17d	Gwrtaith nitrogen	Newydd – “Cyn rhoi unrhyw wrtaith nitrogen (o ba bynnag ffynhonnell) dylid cynnal archwiliad maes i asesu'r risg o lygru dŵr wyneb, gan roi sylw arbennig i'r tywydd ar y pryd. Rhaid gwneud cais am wrtaith a chalch ar adeg briodol o'r flwyddyn gan gymryd i ystyriaeth y cyfyngiadau a osodir gan reoliad. Dylai pob cais fod yn unol â chynllun rheoli maetholion y fferm. Rhaid cadw cofnodion cais.”	Annog aelodau'r cynllun i leihau'r risg o lygredd o ddefnyddio gwrtaith nitrogen
17e	Gwrteithiau artiffisial a dŵr wyneb	Newydd – “Wrth daenu gwrtaith nitrogen a weithgynhyrchwyd, dylid cymryd gofal i sicrhau nad yw'n cael ei wasgaru yn agosach na 2 fetr at ddŵr wyneb.”	Annog aelodau'r cynllun i leihau'r risg o lygredd dŵr o ddefnyddio gwrtaith nitrogen
17f	Gwrtaith organig, elifiant ac agosrwydd at ddŵr	Newydd – “Ni ddylai tail ac elifiant organig gael eu taenu o fewn 10 metr i ddŵr wyneb oni bai eu bod yn defnyddio offer taenu manwl gywir (sioe ôl-gerbyd, bar driblo neu system chwistrellu) ac os felly ni chaiff neb daenu tail organig o fewn 6 metr i ddŵr wyneb. Dim taenu o fewn 50 metr i dwll turio, sbring neu ffynnon.”	Annog aelodau'r cynllun i leihau'r risg o lygredd dŵr o ddefnyddio tail ac elifiant organig
17g	Deunyddiau organig	Wedi'i danlinellu wedi'i ychwanegu at y safon flaenorol – “Gellir defnyddio deunyddiau organig fel gweddillion treuliad neu laid carthion ar dir er budd amaethyddol <u>os cydymffurfir â'r ddeddfwriaeth briodol a chytundebau eraill (e.e. PAS 100; PAS 110; Cynllun Sicrwydd Biosolids [BAS])</u> .” “Wedi'i danlinellu wedi'i ychwanegu at y safon flaenorol – “Gellir defnyddio deunyddiau organig fel gweddillion treuliad neu laid carthion ar dir er budd amaethyddol os cydymffurfir â'r ddeddfwriaeth briodol a chytundebau eraill (e.e. PAS 100; PAS 110; Cynllun Sicrwydd Biosolids [BAS])”	I adlewyrchu datblygiad y cynllun Sicrwydd Biosolidau ers yr adolygiad safonau diwethaf
17j	Offer cais PPP gan gynnwys Chwistrellwyr Cnydau	Ailysgrifennu safonol – “Mae angen gwirio sachau pen, chwistrellwyr llaw neu chwistrellwyr cerddwyr yn rheolaidd i sicrhau bod plaladdwyr yn cael eu defnyddio'n gywir ac yn effeithlon: mae angen cadw cofnodion archwilio. Rhaid profi chwistrellwyr ffyniant 3 metr ac iau cyn bod y peiriant yn 5 oed ac yna ei ailbrofi bob 6 blynedd. Rhaid profi chwistrellwyr ffyniant dros 3 metr cyn eu bod yn 5 oed; dros 5 oed, mae angen iddynt fod wedi cael eu profi o fewn y 3 blynedd diwethaf ac yna eu hailbrofi bob 3 blynedd.”	Gofyniad i chwistrellwyr cerddwyr gael eu gwirio'n rheolaidd yn ogystal â chynnwys bagiau cefn a llaw. Esboniad o brofion ar gyfer chwistrellwyr ffyniant. Cyfeiriad at derfyn amser yn y safon flaenorol wedi'i ddileu